

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C21 Chirurgia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2024/2025	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 5		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail Sławomir Rudzki, prof. dr hab., slawomir.rudzki@pansjar.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	30 h w warunkach symulacji medycznych 30 h w warunkach rzeczywistych	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	90	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, opiece nad pacjentami z zaburzeniami podstawowych układów człowieka, metodach gromadzenia informacji o pacjencie, udziale ratownika medycznego w procesie diagnozowania i leczenia, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych zabiegów medycznych, zasadach etyki zawodowej ratownika medycznego;			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych zabiegów medycznych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Student będzie posiadał wiedzę o etiologii, objawach, diagnostyce, metodach leczenia oraz opieki nad chorymi w wybranych schorzeniach chirurgicznych. 2. Student nabeździe umiejętności sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi leczenia chirurgicznego oraz przygotowania chorych do samoopieki i samopielęgnacji. 3. Student nabeździe kompetencje społeczne zgodne z zasadami etyki zawodowej ratownika medycznego niezbędne w sprawowaniu opieki nad chorymi wymagającymi leczenia chirurgicznego.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W46.	zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia.	K_W01
C.W51.	zasady aseptyki i antyseptyki;	K_W01
C.W67.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego.	K_W01
C.W105.	podstawowe techniki obrazowe.	K_W01
C.W106.	wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących.	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U4.	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta	K_U02
C.U22.	zakładać zgłębnik dożołądkowy	K_U02
C.U23.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego	K_U02
C.U24.	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów	K_U04
C.U31.	rozpoznawać stan zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu	K_U01
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	K_U02
C.U37.	wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	K_U02
C.U44.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny	K_U02 K_U06

C.U51.	tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie	K_U02 K_U06		
C.U53.	wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu	K_U02		
C.U60.	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne	K_U02 K_U06		
C.U63.	identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń	K_U02		
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K1.	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	K_K01		
K2.	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02		
K5.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K6.	kierowania się dobrem pacjenta	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Propedeutyka chirurgii, aseptyka i antyseptyka.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-02	Podstawy opieki chirurgicznej.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-03	Chirurgia układu pokarmowego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy

TP-04	Chirurgia specjalistyczna – endokrynologiczna; naczyniowa i endowaskularna, serca i klatki piersiowej, urologiczna. Transplantologia.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-05	Podstawowe techniki obrazowe - wskazania, przeciwwskazania. Przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
		Zajęcia praktyczne w CSM		
TP-01	Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta. Wywiad z świadkiem/świadkami zdarzenia. Ocena stanu pacjenta i ustalenie sposobu postępowania ratunkowego. Monitorowanie czynności życiowych pacjenta podczas badania diagnostycznego.	Zajęcia praktyczne w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-02	Wybrane doraźne zabiegi chirurgiczne: zgłębnikowanie żołądka, cewnikowanie pęcherza moczowego.	Zajęcia praktyczne w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Zaopatrzenie rany prostej, zakładanie i zmiana jałowego opatrunku chirurgicznego z uwzględnieniem zasad aseptyki i antyseptyki.	Zajęcia praktyczne w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Postępowanie diagnostyczno-lecznicze w przypadku krwawienia i krwotoku zewnętrznego oraz urazów kości i stawów.	Zajęcia praktyczne w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej

TP-05	Postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu.	Zajęcia praktyczne w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-06	Objawy obrażeń czaszkowo- mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, miednicy oraz postępowanie ratunkowe.	Zajęcia praktyczne w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-07	Zadania ratownika medycznego w czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów.	Zajęcia praktyczne w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-08	Postępowanie z pacjentem po przeszczepie narządu, rozpoznawanie stanu zagrożenia życia u pacjenta.	Zajęcia praktyczne w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-09	Prowadzenie i posługiwanie się dokumentacją medyczną. Interpretacja badań morfologicznych i biochemicznych krwi i moczu.	Zajęcia praktyczne w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
		Zajęcia praktyczne w warunkach rzeczywistych		
TP-01	Zasady organizacji pracy w oddziale chirurgicznym. Aseptyka i antyseptyka.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-02	Rany - rodzaje, sposoby zaopatrzenia, gojenie. Zakażenia przyranne (tężec, zgorzel gazowa, róża).	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Ostry brzuch i niedrożność przewodu pokarmowego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Chirurgia układu pokarmowego: przełyk, żołądek i dwunastnica, wątroba i drogi żółciowe, trzustka i śledziona.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Chirurgia układu pokarmowego: jelito cienkie i grube, choroby odbytu i okołodbytnicze.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Postępowanie chirurgiczne w przypadku obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Zabiegi i badania obrazowe. Dreny stosowane w chirurgii (drenaż grawitacyjny, drenaż podwodny, drenaż ssący, drenaż płuczący).	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Krwawienia i krwotoki w chirurgii. Zasady rozpoznawania. Podstawy kwalifikacji chorego z krwotokiem do leczenia operacyjnego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-09	Transplantologia. Wskazania, przeciwwskazania, powikłania transplantacji narządów. Czynności przygotowawcze do transplantacji narządów.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego (wlew oczyszczający jelito grube, zgłębnikowanie żołądka, cewnikowanie pęcherza moczowego). Czynniki ryzyka występujące u chorych chirurgicznych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)			
Literatura podstawowa:			
1. Bączyk G., Kapała W. (red.): Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii, ortopedii i traumatologii. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, Poznań 2018.			
2. Dziechciaż M.: Podstawowe czynności pielęgnacyjne i zabiegi medyczne – podstawy teoretyczne i katalog check-list. PZWL, Warszawa 2023.			
3.			
Literatura uzupełniająca:			
1. Głuszek S. (red.): Chirurgia Podstawy. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2019.			
2. Ścisło L. (red.): Pielęgniarstwo chirurgiczne. PZWL, Warszawa 2020.			
3. Gucwa J., Ostrowski M. (red.): Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.			
4. Klimczyk A., Niechwiadowicz-Czapka T.: Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego. Continuo, Wrocław 2008.			
5. Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2014.			
6. Walewska E., Ścisło L.(red.) Procedury pielęgniarские w chirurgii. Wyd. 1. PZWL, Warszawa 2016.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		90	
Praca własna studenta		60	
SUMA GODZIN:		150	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 5	3
	Praca własna studenta		2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U1.; C.U4.; C.U22.; C.U23.; C.U24.; C.U31.; C.U32.; C.U37.; C.U44.; C.U51.; C.U53.; C.U60.; C.U63.; C.U65.; K1.; K2.; K5.; K6.	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U1.; C.U4.; C.U22.; C.U23.; C.U24.; C.U31.; C.U32.; C.U37.; C.U44.; C.U51.; C.U53.; C.U60.; C.U63.; C.U65.; K1.; K2.; K5.; K6.	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W46.; C.W51., C.W67.; C.W105.; C.W106.	egzamin pisemny – testowy
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>zajęcia praktyczne CSM</u> - zaliczenia cząstkowe umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych realizowanych w CSM <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia cząstkowe umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>zajęcia praktyczne CSM</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych realizowanych w CSM <u>zajęcia praktyczne</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych <u>wykład</u> – egzamin Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			